

## Адыгэ къуаем амакъэ фатыгъ

Адыгэ къуаер республикэм ибренд. Дунаим къое зэмымлэужыгъо миниш фэдиз къышыдагъекъы. Ахэм ащыщэу зыпэшын щымыэ адыгэ къуаем идэгъугъекъэ ыцэ лъагэу зэрэу гъэм уимыгъэгушон пльэкъырэп.

Урысюем мэкъу-мэшымкэ и Министерствэ «Урысюем илэшүгъакъэхэр» зыфилорэ апэрэ лъэпкэ зэнэкъою зэхищагъэм икъэуххэр тыгъэгъазэм и 8-мэ зэфиҳысыжыгъех. Лъэнэкъуи 8-кэ теклоныгъэ 24-рэ агъенэфагъ. Адыгэ къуаем ятлонэрэ чыпъэр къыдихыгъы ыкы лъэнэкъоу «На всю страну» зыфилоремкэ хагъеунэфыкъырэ чыпъицхан къыдээхыгъехэм ахэфагъ. Мыщ фэгъэхыгъе къебар гушуагъор АР-м и Лышхъэу Къумпъыл Мурат инстаграм нэклубгъо къыригъэхагъ.

Шъугу къэдгъэкъыжын, Урысюем мэкъу-мэшымкэ и Министерствэ къэшакъо фэхъуи зэнэкъою шэкъогъум зэхашагъ. Къэралыгъом ишъолъыр 79-мэ ялъепкэ шхыныгъо 500-м ехъу зэнэкъоюм къышагъэлэгъуагъ. Урысюем щыпсэурэ цыф пэпчь икъэсэ гъомылэпхъэм хыщымэ ымаакъэ афитын амал илагъ, ау ахэр шъолъыр эзэфшъхбашиимэ ащыщын фэягъ.

Адыгэим и Лышхъэе республикэм ибренд шхьыалеу адыгэ къуаем икъыдэгъэкъын мэхъанешхо реты, мы шхыныгъор нахьыбэ хъумэ, ащ зызериушом-бгъущыр къыхегъэшы. Ащ пае адыгэ къуаер къыдээзигъэкъы-хэрэм я Союз республикэм щызэхащагъ.

— Вологодскэ дагъэм ыкы

башкир шъоум ягъусэу тиадыгэ къуае шъолъыр брендухэмкэ анахъ дэгъо альтиагъ. Эксперт комиссием ыкы цыфхэм амакъэ зэратыгъэм джыри зэ къыгъэлъэгъуагъ тикъэралыгъо щыпсэухэрэм адыгэ къуаер агу зэрэрихырэр. Мы гъомылапхъэр псауныгъэмкэ ишъуагъэ къызэрэлкорэм ыкы зэрэшлум имызакъо тукултурэ, титарихъ, тишин-хабзэхэм агопчын умылъэцкын язы лахъеу щыт! Зэлъашэрэ адыгэ къуаем амакъэ фэзтыгъэхэм зэкъэми сирэзенгъэ гущиэхэр афэсэгъазэ, — къыуагъ Къумпъыл Мурат.

Зэкъэмкэ нэбгырэ 8504-мэ адыгэ къуаем амакъэ фатыгъ. Ащ къегъэлъагъо мы гъомылапхъэм къызэрэлкорэм ыкы икъыдэгъэкъын зэрэхахьорэм. 2020-рэ ильесим имэзипшэу пыкыгъэм къое ыкы ащ хэшкыгъигъэ гъомылэпхъэтонн мин 16,2-рэ Адыгэим къышагъэлэгъы. Блэкъыгъэ илъэснэгъэ яшыгъэхэм, ащ ипчагъэ тоон мини 2-кэ нахьыбэу зэрэхэхьагъэр.

Урысюем ишъолъырхэм ямзыкъоу, Ыкыл къэралыгъохэм адыгэ къуаер дэгъо аашаше, ыцэ чыжъеу үгүэ. Ишъулъэкъэ, иззэлъыкъэлкэ ащ ебъэшэнэу щыэр макъ. Ижъирэ лъэхъанын къышегъэжъагъеу мы гъомылапхъэм адыгэхэм осэшко фашы, агъэльланэ. Хъаклэу ыкы зекло Адыгэим къеблагъэхэрэр апэу къызкэупчылхэрэр адыгэ къуаер ары. Бэмэ ар агу рехъы ыкы шуухафтынэу ащэфы.

ренэу ыныбэ изыгъ, къуачэ илагъ. Мы гъомылапхъэм къебарэу пылтым джыри зэ нафэ къешы адыгэ къуаем итарихъ лъэпкыим итарихъ, ишэн-хабзэхэм агопчын умылъэцкынэу пытэу зэрэхэхьагъэр.

Урысюем ишъолъырхэм ямзыкъоу, Ыкыл къэралыгъохэм адыгэ къуаер дэгъо аашаше, ыцэ чыжъеу үгүэ. Ишъулъэкъэ, иззэлъыкъэлкэ ащ ебъэшэнэу щыэр макъ. Ижъирэ лъэхъанын къышегъэжъагъеу мы гъомылапхъэм адыгэхэм осэшко фашы, агъэльланэ. Хъаклэу ыкы зекло Адыгэим къеблагъэхэрэр апэу къызкэупчылхэрэр адыгэ къуаер ары. Бэмэ ар агу рехъы ыкы шуухафтынэу ащэфы.

Урысюем мэкъу-мэшымкэ и министрэу Дмитрий Патрушевым къызэриуагъэмкэ, мы проектым ишъуагъэкъэ Урысюем къышыдагъэкъырэ гъомылапхъэхэм ядэгъуагъе нахъ щыгъуаззхъугъэх.

— Зэнэкъоюм пшъэрильэу илагъэр УФ-м и Президент инашшо игъэцэкъиэн къыпкырыкыхээ анахъ «лъэшхэр» ыкы зэлъашэрэ шъолъыр брендухэр къышегъэшыгъэнхэр ары. «Урысюем ишъулъакъэхэр» зыфилорэм ишъуагъэкъэ тофшэпнээ цыкъуухэм ыкы фермер хъызметшлапхъэм къыдагъэкъырэ гъомылапхъэхэм япчагъэ, экспортным ыкы зеклом альэнъыкъэ шъолъырхэм яамалхэм ахэхъошт, джащ фэдэу урысюе брендухэр, гъомылапхъэр къыдэзывгъэкъиэрэр нахъ зэлъашэхъущихъ, — къыуагъ министрэм.

Шъугу къэдгъэкъыжын, адыгэ къуаер тыди зэрэшызэлъашэрэц ыкызфагъэфедээ, ильес пчагъэхэм ар нэмикі шъолъырхэм яхъызметшлапхъэм къыдагъэкъыщтыгъ. Специалистыбэми, цыф къызэрэрыкъохэм зэралтыэрэмкэ, ишъулъэкъи, иззэлъыкъэлкэ Адыгэим къышыдагъэкъырэ ар лъэшэу текыщтыгъ. «Адыгэ къуай» зытетхэгъээ продукциер джы къызшыдэбгъэкъын пльэкъыщт закъор тиреспублик ары. Ащ фэдэ унашшо 2017-рэ ильесим ашыгъагъ.

**KIAPRЭ Фатим.**



## Тыгъэгъазэм и 9-рэ — Хэгъэгум и Лыхъужъхэм я Маф

Адыгэ Республикаем щыпсэухэрэ!  
Лытэнгъгъэ зыфэтшылхэрэр!

Тичыплэгъу лъаплэхэр!

Советскэ Союзым и Лыхъужъыцэ, Урысюе Федерации и Лыхъужъыцэ, Шыихъ Георгий иорден, Щытхъум иорден къызыфагъэшшошагъэхэр тыгъэгъазэм и 9-м тихэгъэту щагъэлъаплэх. Тофшэлэним и Лыхъужъхэм, тихэгъэту иххөхөнгөгъэ зилахъ хэзышыхъэгъэ пстэуми тызэрарыгушхорэр а мафэм хэтэгъэу нэфыкъы.

Ащ фэдэ цыфхэр сидигъути Ѣыцысэтехылэх. Лыгъэ

зэрэхэлъын, Хэгъэгур шу зэрэлпльэгъун фаемкъэ ныбжыкъэхэм ахэр ары Ѣысэ зытырахъирэр.

Тихэгъэгогъухэу заом зыхэкодэхэ нэуж Лыхъужъыцэ къызыфагъэшшошагъэхэр мы мафэм тыгу къэтэгъэхъяжых, ахэм лъхъанчэу шхъащэ афэтэшы.

Ти Хэгъэгурэ ащ ыкъо шлагъохэмрэ къарыкъуагъэр Урысюем илэхж пстэуми агу сидигъути зэрэлтийштим, къэралыгъом узэрэфэшшылхэр, уипшэриль зэрэбгъэцэлэн фаемкъэ ахэр Ѣысэтехылэху ренэу зэрэтиэштхэм тицыхъэ тель.

Тичыплэгъу лъаплэхэр, Хэгъэгум и Лыхъужъхэм я Мафэ фэштишүфэгушло! Псауныгъэ пытэ, Ѣы-

лекъэл-псэукъэ дэгъу шууиэнэу, мамырэу шуупсэунэу шууфэтэло!

Тилыхъужъхэмрэ тихэгъэгушхорэ тарыгушхору, Адыгэими, Урысюеми хэхъоногъэ ядгэшшэу дунаим бэрэ тытерэт!

Адыгэ Республикаем и Лыхъужъэу, Урысюе политикэ партиеу «Единэ Россиим» и Адыгэ шъолъыр къутамэ и Секретарэу Къумпъыл Мурат

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ



# Ковидыр зыпэкIЭкIыгъэм игущыIЭуж

Брыцу Светланэ зэпахырэ узхэм  
зыщяазэхэрэ госпиталым кычIекIыжыгъахэу  
джыдэдэм иунэ ис, бын-унагьом  
кыххажыгъ. Джыри тIэкIу хыбэими,  
ипсауныгъэ зэтеуцожы.

«Унэм узифэжкIе дэпкхэри кыбдеэх» зыфалорэр шыыпкъе! — elo Светланэ. Госпиталым зэрчIэлтыгъэр мэфибл ныIеп, ау сымаджэ зыхуугъэм щегъэжыгъ, апэрэ мафэхэм унэм зыщээжыф, аналихэм кыагъэлтэгъягъэр кыраложыф, коронавирусум псынкIеу зэлькIуи, иунагьо щыщхэмий узыр апыханэу хуугъ. Изытет зэрэдэгъэр, лъэр чиуутэу, куячIе Iихэу сымэджэщим еж-еҗырэу зыэраригъещагъэр, джыдэдэм пэкIекIыгъахэу щыт нахь мышэмий, гумэкIим хэтэу кьеотэжы:

«СызэрегуцафэрэмкIе, Ioф-шапIеу сымаджэ сыйыххуу. IoфшIе сыйыххуу. Пчыхэм ехуулIеу температурэр макIеу кыдэкIоягъ, сиххеу зузыщтыгъ грипп кызлыххуу. Узэрэхуурэм фэдэу. Зыгъэлсэ-фыго мафэхэр зытекий температурэр градус 38-м клахэу кыдэкIоягъ. Блыгэм колцент-рэм ситеуагь, сыйхызэрэсымэ-джаагъэр ясIуагь. А мэфэ дэдэм ковид-бригадэр тадэжэ къекIуагь. ТиунагъокI нэбгыритф тэхху — сэры, сишиххэгъус, типшIешынту, сишуац. Сишуац итемпературэр тIекIу кыдэкIоягъети, титли таупльекIунэу зядгээтхыгъагь, нэмикIеу унагьом исмэ япсауныгъе дагьо ялагъ. КъекIогъе медикхэм сэрыре сишуац тестхэр тIахи, уцхэр кытфыратхыхыгъ. Ингаверин едгээжэгъахети, лыдгэктэнэу, азитромицин, гриппферон ыкIи посыб тешон зэрэфаер кыталаугь. Мэфиц зытешэм анализэм язэфхыхы-сийххэр кыталаожыгъ — сэ ситет «положительнэу», гуашэм иер «отрицательнэу» кычIекIыгъ. Ситеттертурэр ехгъагь нахь мышэмий, сизытет бэкIе нахь дэи, нахь хылье кы-зэрэхуурэр зэхэсшIагь. Жык къещэгъур нахь хылье кызэрэ-сфэхуурэм кыххекIыкI, ыпкIе сти компютернэ томографие сицхабылхэр язгъэшыгъ. Зягъэшыгъэм таавык 20 нахь темышIагъеу кысфитехи, си-хабылхэр вирусум процент 25 — 30-м анэсэу зэрээзэлтигъ. Кысауагь — ар КТ 2 зы-фалорэр ары. Сылскэштыгь, сатурациер процент 95-м нэс къеххыгъагь, госпиталым сичI-тольхан фае хуугъ.

Светланэ унэм исэу зээзэ-жыф, иунагьо щыт нэбгырит-тумэ ковидыр пахыгъахэу зэрэштыр джыри ышэштыгъ. ИпшIагъу зэрэфхууцхэм эмиджэнджешэу ыкIи мышынэу, ар Мыекьюпэ къэлэ сымэджэшэу госпиталь ашыгъэм чIэгъо-льхыгъ.

«Палатэм нэбгыритф тыхью

тильгъ. Ныбжэ зэфэшхыафхэр тIагъэх — ильэс 45-м щегъэ-жыагъэу 80-м нэсэу. Нэбгыритфым щыщэу нэбгыришыр адигагъ. Ильэс 80 зыныбжыгъэр Хялъэкуя щыт нанэр арыгъ. ЗэкIе пIэкIорхэм кислородыр къящэлтагъэу, нэгүүхъохэмкIе (кислороднэ маскэхэмкIе) жык къатшэштыгь, капельницихэр — мафэм щэ, уколхэр кыт-фашыгътигъ»,

Светланэ госпиталым зычIе-тольхъэгъе мафэм ишххэгъу-сэу Азэмэтрэ ишшIешь нахьжъеу Бэлэрэ температурэ къакильхыгъ, мэфитlykI тестхэр арагъэтагъ. Тиури «ко-вид-положительнэу» кыгъэлтэгъ-тэгъягъ. Ковид-бригадэм пкIе хэмийтэу къафищэгъ уцхэмкIе — арбидол, азитромицин, грип-ферон, зээзэжхэу аублагь.

«Сэ сиххеекI ялонэрэ ма-фэм нахьшIу сыйххэхъу-гъагь. Сатурациер процент 98-рэ хуугъ. ТипалатекI зынаэ



къыттетыгъе врачэу Карелина Алена Геннадий ылхум, аш нэмикIеу врач-терапевтэу Мокашаева Светлана Василий ылхум анаэл лъешэу кызэрэштетыгъэр кыххээзэшынэу сирафай. Сафэраз, врачхэм алъэкI къагъенагъ — пчэддийхэр, пчыххэрэ кытфычIаххэштетыгъ, чэц чэ-зыур зыхыре врачхэри кыт-тэллыгъэштетыгъ. СИЗ-хэр ашыгъами, амакъехэмкIе, нэгүүхъохом кыищирэ нэлтэгъум-кIе къетшэхъытгъ, ацэхэри зуухумэж шуаша-хэм атетхагъ щытагъ. Яшнэрэ мафэм зыкIесшIэжыгълагь».

Брыцу Светланэ ильэс 20-м къеххуу зысшIэрэ, унагьохэмкIе тэзэхахъе, тэзэнэйджехъ. Кызэрэсымэджаагъ, госпиталым зэрчIэфагъэр зызэхэс-хым, телефонкIе сирафеогъагь. Ар уахтэмкIе джа зыфилорэ ящэнэрэ мафэр арыгъ. Сыда пломэ, ор-сэрэу кызэрэздэгү-



кIе тыушэтигъе, ау кылтеорэ Ѣтэнэир, гумэкIир зэкIэмэ анахьэу зэр-мыр узышырэмэ ашыц. Мыш дэжым узфырикүжын фае, узым утеклонымкIе аш ишлэгъэшо къекI, ашкI врачхэм Iэпэлтэгъу уафэхуу. Госпиталым сымаджэу чэлхэр мафэм щэ дэгьюу щагъашхэх. Пчэддийхыши, Ѣеджэгъуашхи, пчыххэшхыши эз нахь умыгъэфедэрэ хякъу-шыкъу-хэмкIе уагъэшь».

Госпиталым зычIельпэ ябл-нэрэ мафэ зэххум, Светланэ итхабылхэр компьютернэ томографие икIерыкIу ашыгъ. Пневмониер процент 20-м нэсэу зэкIекIагъ, тхабылым уагъэу фэхуугъэхэр зэпцыжынэу рагъэжагъеу кыгъэлтэгъуагъети, кычIатхыхыгъ. Джыри нахь дэгьюу зэтеуцожын пае, зэришэфыжын фаехэр кы-рауагъ. Кызэххэхъыгъ эз нахьжъеу Ѣицээжжыхъ. Бэрэсэхшом ялонэрэ тестхэр алахыгъ. Шхъэгъусэр джыри хэлжээ.

«Джыри нэс кофем ымэ кысэ-урэп, — elo Светэ, — ау сабынам ымэ кысцэло. ТIекIу-тIекIуээ мэ зэхэшIэнэу зэтеуцожы. 2019-рэ ильэсам ыкIэм сыйххуу нахькIе Чэчэнэм Ѣицэуэрэр пневмоние хуугъагъ. Ашыгъум ковидыр къежагъэми тшагъ. Чэчэнэм зыщимгъэху-жышиуу Ильэсам, 2020-рэ ильэсам икIихыагуу тэфэу, ар Мыекью-пэ къекIогъагь. Мыекьюпэ къэлэ сымэджэшэу ашыгъум ковидыр къежагъэми тшагъ. Чэчэнэм зыщимгъэху-жышиуу

Гъатхэм иублапIэ ковидыр кы-зэржэгъагъэм икъэбар дунаим щашагь. Коронавирусурэ азэу кызылукагъэхэм сыйххуу зэра-шыгъагъэр джы кыдгурэло ыкI итхабыл сурэт тэхыгъэмэ ял-лыгъэ врачхэм ар къашыххаты. Тэри джы ковидыр тпэкэ-кыгъ».

Брыцу Светланэрэ Азэмэтрэ япшIешьтли медицинэ сэнххатыр кыхахыгъ. Пшьешь нахьжъеу Бэллэ Мыекьюпэ къэралыгъо технологичесэ университетын медицинэмкIе институт кыуухыгъ. Ординатурэр Ставро-поль икъэралыгъо медицинэ университет эндокринологиэмкIе кышиуухыгъыгъ. Мыекьюпэ къэлэ сымэджэшэу зэпахырэ узхэмкIе госпиталэу Ioф зышIэрэм мазэрэ ныкьорэ Ioф щишагь. Джы поликлиничесэ IoфшIенным зыфигъэзшт. Пшьешь нахькIе Аминэ Мыекьюпэ къэралыгъо технологичесэ университетын медицинэмкIе институт педиатриемкIе ифакультет Ѣеджэ. Пшьешьтли эпидеми-ологичесэ шапххэхэр унагьом исхэм агъэцкIэнхэм лъешеу анаэ тирагъети. Янэжь фэсакыях, зы унэ зэдисых нахь мышэмий, унагьом щыщхэм аш зыуагъакIэрэп. Брыцу Бэллэ госпиталым Ioф щешIэфэ ынэ кIекIогъем зэфэххысыжьеу ри-гъашьтагъэхэмкIе кыиддэгощагь:

«Мы узым уфримыкIуунэу Ѣытэп ыкIи ушымыщицнэу, зыгу-зыкIуачIу тыгъацун фае. Шхъаджи тэфэрэр ерэш. Цыфхэм ковидым амалэу ѢицэхэмкIе зыщаухумэжын фае: благъэу зэрэмькIуалхэх, цыфхэм зашардэйд, къесымэджа-гъэхэмэ унэм ерсхых, узым псынкIеу зэдзы, цыфхэм посэнкIеу зэпахы. Ковидыр зышIошI мыхху-хэрэм, джынэс аш фэдэхэм тяуалIэ, яеплтыкIе ехжем зыдарэйгъ, аш пае нэмыкIхэр Ѣыхыагу арэмших. Шьоузыгъу уз зиэхэм зэкIэмэ анахь къяхьтэлэх, лъир лужуу мэхь, тромбхэр — лъыпцэлхэхэр пкъышольм хегъахъ. Ау врачхэм яамал къыхыэрэ зэшIуахы, сыйхатиллым нахь мимакIуу къязыхумэрэ шуаш-эр пышигъеу сымаджэхэм уахэтныр Ioф псынкIэп. Мафэ къэс «зонэ плъыжым» итэу силошIэгъухэр мэлажьх».

Брыцу Светланэ кыхе-хэхъожы: «Сэ сиххеекI кысцээзэ-гъе врачхэм «тхъашу-уеэпсэу!» ясомэ шшIогъу. Тыщегуу-гы унагьом исхэмкIи тIекIу-тIекIуээ тэзэштэлэх, ау цыфхэм дунаир зэопIэгъэ узым илъешыгъ, ишнатаю зэхашыкIыныш зыфалорэр агъэцкIэн, дэлонхэ фае. Зыгу-зыкIуачIу, тигу тымыгъэхэд, цыфхэм ыкIи ѢицэхэмкIе къымыхын Ѣызл».

Брыцу унагьом исхэм яп-суныгъэ зэтеуцожынзу афэсэо, тизэнбдэгъуныгъэ кыдыхыгъыти, цыххэ кысфашIеу азэ-кIекIогъемкIе кызэрэздэгощагъэхэм, къестхыхынэу фит сыйзарашыгъем апае лъешеу сафэрэз.

ТЭУ Замир.

# Мэзэнэф ипсын

Дахэ. Губзыгъэ. Йорышлэ. Гуклэгъулэ. Джары Мэшфэшү Мэзэнэф цыфхэм агу кызызэринагъэр.



«Шүштэйным  
птици  
хегъахьо. Зы-  
горэм ишыкIэ-  
ныгъэ дэбгээзы-  
жышууным кIуа-  
Чэ кыпхельхъэ».

Гонахъэу ылтытэштыгъэ. Аш нэмийкIеу сяте ыгу римыхы-  
штыгъэр жамэр зыгъэрэ  
бзыльфыгъэхэр ильгэяцшэу  
зэрэгэгушыIэхъэу зэрэзэхэс-  
штыгъэхэр ары. Нэшхэгийор  
ащэгупшашь, зэфээзгээ бзыль-  
фыгъэхэр зэрэгэгушыIэхъэу,  
кээбархэр зэфаIуатэу щыси-  
штыгъэх, бырсыр хууьштыгъэ  
хээдэ фэло-фашIэр. Жамау  
агьеэрэм игошини ашлоIоф  
хээтэгъэп, гомылапхэр кэ-  
нэжкын эжхэм албыту чэлъэу  
зыдахыжыштыгъ. Клалхэм  
алугаафами сымаджэу дэсхэм  
афамыхыгъэми ашэштэгъэп.  
Ахэр ыгу темыфэрэ сяте «егъэ-  
згээ хэлъэп, мыш фэдиз  
слорэп, шуфэмыукоочыштым



Мары 2007-рэ ильэсэм Мье-  
куупэ Ѣыдгээплэжыгъэ  
шшинахыкIеэли, нэужум пшэ-  
шьэжьилемки Ѣыгын луухжь  
тилагъэп, ильэс Iани кызэлут-  
хыгъэп. Заом кылахыжыгъэ-  
хэм, зигъот макIхэм уадэл-  
пээнэ, мэшч, еджалIэ,  
тхиль кон бгээуцуныр, телеви-  
дение, гээз хуутхэм фэдэхэм  
зыфэнкю горэ ябгэгъотынр

Псы кэргуабзэр кызызэрчы-  
рэ псынэм Мэшфэшү Мэзэнэф  
ыцэ, зыщыпсэугъэ ильэсхэр,  
зыщыщир тетхагь, адигэ ныпир  
тешхъягь. Псы щальэ квахы-  
ным пае километрэ пчагъэ  
льэсэу зыкүштэгъэ кэдэхэс-  
хэм ягушуагь гүнэнчнагь,  
псынэм икызэлухын ахэр хэ-  
лэжагъэх, мыуухыж тхээлэ-  
хээр Мэзэнэфи псынэр кяафэ-  
зьеуцгъэхэми кяафалуагъэх.

Аш фэдизэу псынэм зэрэш-  
гушууыгъэхэм Мэшфэшү Нэдж-  
дэти ыгъэгушуагь. «Шүштэйним  
птици хегъахьо. Зыгорэм ишы-  
кIенэгъэ дэбгээзыжышууным  
кIуачэ кыпхельхъэ» — elo аш.  
Мэзэнэф ипсынэ кызызэлухыгъэ-  
нымкIе кыкъоуцогъэ ибын,  
Мэшфэшү ляжьом ыки Мэрэ-  
тыкью Шэкирэ Юсуф Балканэрэ  
Нэдждэт афэраз.

Мэзэнэфи ыцэ рилозэ аш  
ылжки Нэдждэт псэпэфэшхэр  
кыбгэодэкыгь. Мы тхыгъэр  
зъехаазырызэ ар сшэнэу хуу-  
гъэ. Кээбарыр гээзетым кыхэ-  
сытуу сшоигъоу «Адыгэ ма-  
къэм» иредакторэу Дэрбэ Тимур  
зесэлом, «тэри Нэдждэт кыд-  
дэлэпэйагь» кысилуагь. Редак-  
цииер сканер — тхапхэм сурэт  
атезыхырэ пкыгьо ѢыкIеу  
зешэм, пшашаэм ыцэлкэ афи-  
шэфи, аритыгь.

ШылыкъэмкIе, еж Мэшфэшү  
Нэдждэт фэягъэп мы кээбархэр  
кыхэссытуунэу. Кыригъэкү-  
гъэп. «Псэпэшэнэр биракыкIэ  
аIэтырэп» elo. Ау мыш фэдэ  
зеклюакIхэр зэхэпхымэ, гур  
мэушэбэ, мэукъэбэ, нах  
гупсэфыгъэ кыпхельхъэ,  
шүштэйнимкIе горэ зепханэну  
укIэхьопсэу уешы. Джаш пае  
мы зэхэсхыгъэ кээбарыр кээ-  
стхыжынэу сыйфэягь. Мэшфэшү  
Мэзэнэфи кытэфэ тщымы-  
гупшэнэр, шукIэ тигуу кээ-  
кылжынэр.

Псэр псым фэд alo адигэхэм.  
Мэзэнэф ылжэ псы къаргью  
кыдэччыжыгъигь. Псыр — Ѣыл-  
нагь. Ары цыфыр Ѣызяаэрэр.  
Арышь адигэ пшашаэрэ Мэ-  
зэнэф ипсынэ джы цыфым  
ылжэ пигъэтышт, куачэ хиль-  
хашт, псаунгъэ ритышт.

ТЛЭШҮУ Светлан.



гукъидечыр кыгъэуущыгъэу  
кыхэгъэшчи.

#### МЭШФЭШҮ НЭДЖДЭТ:

«Сяте ылжэ мы гукъэкыр  
къекы сломи сихэукоштэп.  
Тырку Рихъание тлоу тызаджэрэ  
къуаджэм изы хаблэ сицыхы-  
хуугъ. Тырку лъэпкъ аш  
дэсигъэп, ау арапыр лъэшэу  
кытэбкыштыгъ. Ахэр тунаагь  
кызэреджэштыгъэхэр «хуудаж  
унаагь». Арэу щитэ сяте осы-  
ет кышыжыгъагь, дунаим

шукIемууцу, ау шульэкIы-  
штымкIе къогъанэ шуумышI.  
Нахь зытефэрэ ары шуузлы-  
шьэшти. Мэштэ фэдэу, псынэ  
фэдэу цыфырэ куалэхэр ары  
шунала зытежуузыштыр» —  
осыетэу кытфигъэнэфагъэу  
шытагъ.

Зэриуагъэу тшыгъэ ежь  
дунаим зехыжыми, ильэс  
льимыгъэшэжъэу сяне зытэ-  
кIекыжыми жамэр дгэуугъэп,  
тыфэсакызы эдошыгъэ. Ар  
зеш-зэшыпхуухэмкIе шэнти  
тфэхуугь сломи сихэукоштэп.  
Сэ сапэу тунаагьокI Африкэм  
псынипл арагъэтэгъагь. Шу-  
шэнэмкIе тиэпэйэгъуури тикьо-  
дэхэгъу, тиблагь, Мэрэтыкью  
Шэки. АфрикэмкIе юххэр  
зэпэзяафэрэ аш иныбдэхэйоу  
Юсуф Балбан.

нахь псалэу сэлэйтэ сэри».

Мэшфэшү Нэдждэт ятэ кы-  
зэриуагъэу зеклюштыгъэ, ишшаш-  
ьэу Мэзэнэфи ар ылжэуу  
ригъэкыныр псэуфэ игугъу.  
Сэдакъэ кэлээлоу урамын зы-  
горэ шилжэгүмэ блэкыштыгъэп  
сомэ горэ IекIимыльхъэу. Джы-  
ри еджалIэм чэсэу ышхын горэ  
кыщэфынэу ратыштыгъэ ахь-  
щэмкIе кэгээгээ Iэрэм е бжын  
цынэ в мышэрийсэ кыришэфы-  
ти, ахэр IекIэльэу унэм кыхъа-  
жыштыгъэ. Унагъор зыгорэм  
фэнхыкьюкIе арэп, гьогу напцэм  
щэу тесигъэ нуюхэм ишшуагъэ  
зэраригъэштыр арыгъэ игү-  
гүгъуэр.

Мэзэнэф ипсынэ Африкэм  
ит къэралыгъо Ганэ изы куа-  
джэхэм ашыщ кыщызэуахыгъ.

Тыгъэгъазэм и 9-р — Хэгъэгум и Лыхъужъэм я Маф

# Щытхъур адэжь

Тикъералыгъо щыпсэурэ цыифхэм ашыщэу хэгъэгум ыпашхъэ гъэхъегъэ инхэр щызышыгъэхэм, ар къаухъумэзэ лыгъэшхо кызыхэзгъэфагъэхэм бгъэхэлхъэ льаплэхэр къащаратыхъу хабзэ. Ахэм зэкэми ашыщэу альйтэрэр Лыхъужъыцээр ары.

2007-рэ ильэсүм къыщетгъэхъягъэу Хэгъэгум и Лыхъужъэм я Мафэ тикъералыгъо щыхагъэунэфыкы. Охътэ зэфэшхъяфхэм Урысыем къэзыухъумэгъэ лыхъужъэм яшлэж мафэу ар щит. Мэфэкым тарихъеу пылтыр я XVIII-рэ пэшэгъум хэхъэ — 1769-рэ ильэсүм пачыхъеу я II-рэ Екатеринэ Шыхъэу Георгий Победоносцэм иорден ыгъэнэфагь, аш шоши 4 илагь, алэрэ анахь иныгь. Бгъэхалхъэр зэратыгъэхэр нэбгырэ 25-рэ мэхъух, ахэм ашыщых ежь Екатеринэ, орденым икавалерхэу, генерал-фельдмаршалхэу Михаил Кутузовыр, Михаил Барклай-де-Толли, нэмыкхэри. Мы унашьор ары мэфэкым льапсэу фэхъугъэр.

1807-рэ ильэсүм мэзаем и 26-м пачыхъеу а I-рэ Александр орденэу «Георгиевский крест» зыцээр егъэнэфэ. Къэралыгъом ыпашхъэ гъэхъегъэшхо щызицэхэр ашкэ къыхагъэштигъэх. 1917-рэ ильэсүм нэс георгиевскэ кавалерхэм ямафэу ар хагъеунэфыкыгь.

Революциер къызыдахым ыуж орденыр большевикхэм тирахъжыгъягь. Советскэ Союзым ильэхъан текиыгъеу, 2000-рэ ильэсүм Урысые Федерацием и Президент иунашьокэ орденым истатус къырагъэгээзэжыгь. 2013-м къыщетгъэхъагъэу ильэс къэс, тыгъэгъазэм и 9-м СССР-м ыкы Урысыем я Лыхъужъхэр, Щытхъум ыкы Шыхъэу Георгий яорденхэм якавалерхэр агу къагъэхъыжых, непэ къытхэтхэм яштыху ало.

Хэгъэгум зэошхом ильэхъан тицыфхэм лыгъеу зерахьагъэр хэти щыгупшэштэп. Тихэгъэгу ишхъяфнитгъэ фэбэнагъэху, СССР-м и Лыхъужъхьум ашыщых адыгэ льепкын къыхагъыгъэх Андырхье Хусен, Нэхэе Даутэ, Ачумыж Айдэмэир, Бжыхъэхъо Къымчэрье, Шуцэ Абубэчир, Къош Алый, Тхагъушъе Исаахынли.

## Цыфыр Лыхъужъэу къэхъурэп, ар Лыхъужъ мэхъу

Республикэр зэрыгушхорэ, шхъэклафэ зыфашиырэ цыифхэм ашыщ «Урысыем и Лыхъужъ» зыфиорэ цэ льаплэр



къызфагъэшьошгъэ Цэй Эдуард. Ар тишольтыр имызакью, Урысыем ичыпэ зэфэшхъяфхэм дэгъо ашызэлъашэ. Ахъазым, Дагыстан ыкы Чэчэнным ашыклогъэ хэушхъяфыкыгъэ операциихэм ахэлэжьагь, цыифхэм ярхъатныгъэ ыкы яшынэгъончагъэ къыхъумагь, Тэмир Кавказым бирсыр къизигъэтаджэ зышигъо куячлэхэм ыпсэ емыблэжьэ апэуцужьыгь.

**Шыгу къэдгъэкыжын:** гвардием имайорэу Цэй Эдуард Урысыем и Лыхъужъ щытхъуцээр къызфагъэшьошагъэр Дагыстан хэхъэрэ Ботлихскэ районым ильэгэлээр «Ослино ух» зыфиорэм иштэн 1999-рэ ильэсүм зыхэлажьэр ары. Боевикхэм бэрэ запэуцужхэ нэүж тидзэклюхэр зэкэлжэхъынхам иамал аригъэгъотыгь, къаукигъэ командирэу Сергей Костиним ихьадэ заом имашо къыхихъыжыгь.

Кулькууши пшьэрэльхэр тигъэцаклэхээ лыхъужъыгъэ зэрээрихъагъэм фэш Урысые Федерацием и Президент и Указкэ парашют-десант батальоним икомандирэу, гвардием имайорэу Сергей Костинимрэ (зэфэх нэүж) командирым игудзэу, гвардием имайорэу Цэй Эдуардрэ Урысые Федерацием и Лыхъужъыцэ квафагъэшьошагъэр. Аш нэмыкхэу къулыккур ехыифэ нэмыкхэ къэралыгъо тинэу, медалэу, орденэу къыратыгъэр бэдэд.

— Тидээ пшьэрэльхэр тымыгъэцэхэгъэхэм, зэкэри хэклиадзгъэх. Сыгу къэхъыжых, ильэс 8 синийжьэу ютахъохэм шагум тышыджэгхээзэ лыгъж горэм къытиогъагь: «Арэущтэу

шьо жууѓэхъэни щылэп. Заом шуухэтгъягъэмэ, джащыгъум къешушшэштгъягъэ ар зыфедэр». Лыгъжым игущыэхэр нафэ къысфэхъужьыгъэх, заор зыфедэр сшагъэ. Ныжбыкхэхэм яхгэгэу шу альгэтоо плүгэнхэр къэлэплюхэм, унагъом ялтыгъэх. Хэгъэгум зэошхом ильэхъан тягэжэ плашхэхэм лыблэнагъэу зерахьагъэр, тарихь баеу тилэр къыткхэхъхэрэ плаужхэм зэрядгъэшшэштим тыпылтын фае, — elo Лыхъужъым.

2000-рэ ильэсүм шэклогъум ипсауныгъэ изыткэ Цэй Эдуард майор звание илэу запасым куячлэх. Орденхэу «За личное мужество», «За заслуги перед Отечеством 2-й степени», «За отличие в военной службе» зыфилохэрээр къыфагъэшьошагъэх. Ау зэкэмэ анахь тин льаплэр Урысыем и Лыхъужъ зэрэхъугъэр ары. Мы мафэхэм Эдуард АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат.

Лыхъужъым ильэс пчагъэхъу гээдэгъэ ныжбыкхэхэм патриотическэ плүнгэгъэ ягъэгъотыгъэним илахьышо хешхъээ: дээм кулькуур щызыхъыщхэм, студентхэм, къэлэдэжаклохэм зауягъаклэ. Аш зэрильтээрэмкэ, тин льаплэр къыфагъэшьошагъэр ежым изаклон шишишагъэр.

— Сянэ-сятэм сээрэлтугээ льагъом сүтэтуу сыпсэугүүкыи сыпсэущт. Тин льаплэр ыкы цэ инэу къысфагъэшьошагъэр сизакьюу сиеп, сибатальон хэтхэу, хэушхъяфыкыгъэ пшьэрэльхэр сиыгусэу зыгэцэгъэхэм, яхгэгэу къаухъумэзэ фэхъигъэ дээклюхэм, офицерхэм афэсэгъэхы. Мы



жуагъор ахэм яй ыкы сэ силыуз, — кыыуагъ Лыхъужъым. Ильэсүм командирэу агъэнэфагь. А лъэхъаныр къыныгь, лъэпкэ юфыгъохэр къызфагъэфедэхээ, политик «шойхэм» къэралыгъом бирсыр къыралхъегъагь. Тыдэ къулыкъур щихыгъэми, сид фэдэ чыпэ ифагъэми, ихэгъэгү къызэрихъумэн фаер зыщигъэупшагъэп, къызщыхъугъэ хэкур, илахьил гупсэхэр къымыгъэу-къытэжхъу щылэныгъэм лъэгъо дахэ щыпхыришыгь.

**Джыри зы щыс:** Полицием ипрапорщикэу Артем Гармаш лыгъэу зэрихъагъэр тикъэралыгъо щызэлъашагъ. Бзэджа-шэхэм апэуцужьызз Дагыстан щыфэхыгъ. Идуай зехъож нэүж УФ-м и Президент иунашьокэ «Урысыем и Лыхъужъ» зыфиорэ щытхъуцээр къыфагъэшьошагъ. Лыхъужъым идуай зихъожьгъээр тэлкү шлагъы нахь мышэми, ар цыифхэм, илошгэлгъухэм ашыгъупшэрэп, ишэжэ агъэлэпэ.

Лыхъужъеу непэ зыцэ къеплонэу, шхъэклафэ зыфэпшын пльэкынэу тилэр маклэп. Зидуйнай зыхъожьгъэхэм яшэжэгъээлэпэйн, псаоу кытхэтхэм яшысэкэ түпсэуным мэхъаншхо ил.

Непэ мы мэфэкыр хэзыгъэунэфыкыре пстэуми тигуапэу тафэгушо, псауныгъэ пытэ ялнэу, шлоу, дэгъо щылэр къадэхъунэу тафэлэлэо.

**Къэзигъэхъазырыгъэр**  
**КИАРЭ Фатим.**

# Гушуагъор къызэбэкIрэ гупшысакI

Мамырыкъо Нуриет иапэрэ тхыльэу «Пщынэ макъ» зыфиорэр кыдигъэгъигь. Ащ кыдэхъагъэх рассказхэр, этодхэр, усэхэр, ютэжхэр, пышсэхэр. ЗэкIэри зыфэгъэхыгъэр цыфыр ары, ащ ихэгъэгу, ихэку яэштугъэ, нытыхэм, унагъом яльэпIагъэ, еджапIэм ущеджэним икниныгъо-дэхагъэ, сабыигъом нахь насыпигъэ уахътэ щыIэнэгъэм зэрэхэмтыр.

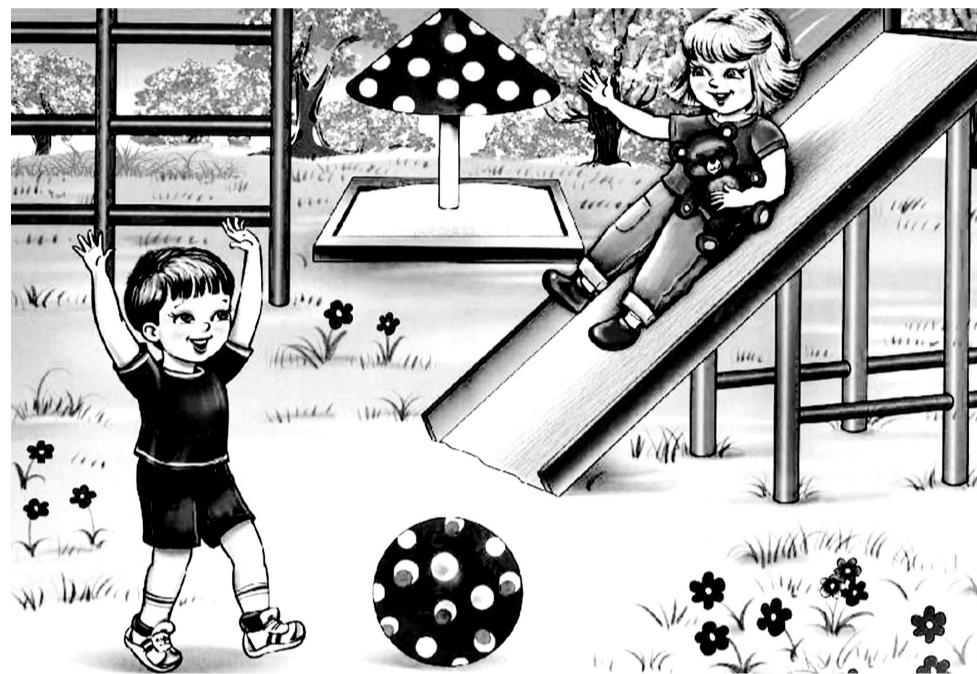
Рассказмэ уяджэ хъумэ, нэм къыкъуцо Мамырыкъо Нуриет ицыф гъэпсыкIэ, идунэе зэхашэ, унэгъошкоу къызэрхъухъагъэм намысэу, хэбзэ дахэу, гуфэбэнсигъэ шильзэгъоу къылагъохырэр, ятарэ ежыррэ гукIе-псэкIэ зэгурьонигъэ инэу азфагу илтыгъэр, непэ къызэнсэгъэми зэхишIэрэр, зиггэсэнгъэ хэзгэхъорэ зэлптыр, зиоф шу зыльэгъуэр, игашшIкIэ ыгу етыгъэу зыгъэцкIэрэ тхакIор.

ЩыIэнэгъэр эзкIэми анахь еджэпIешху, ар сэзгэалорэр социализмэм ильэхъан Нуриет ицыкIугъо, иеджэн, ицыфыгъэ шэнхэр, игупшысакIэ зыщуцугъэ уахът, ащ къыхихыгъэр ары непи къезыхакIырэр, зыхигъахъорэр. Уахътэ тешли, тызызэппэлэгъжым, нахь къидгурьожьыгъ социализмэм шло хэлтыгъэр: шошхъуныгъэ пытэтиагь, хэгэгум, хэхм, лъэпкым тыпсэ афэттынэу тыхазырыгь, гэсэнгъэм осэшко еттыштыгь, тыфэбанэштыгь, лъэпкэ зэгурьонигъэр нахь лъэгагь, цыфхэм нахь тызэфгумэкIижьыгъштыгь. ЩыкIацэхэри а уахътэм хэлтыгъэр..., ау шүр, дэгүр къебэкIыгъштыгь. Зигугуу къэтшIыгъэр къащизэхуыгъ рассказхэу «Родинэр — гушыIешху», «Хазэрэилэ ипшиэнэ макъ», «Тыгъэ тхагъепцI», «ЗаокIэ шумыджэгү, сышольтэй».

Хэгэгү зэошхом хэлжээгъэ героим, пщынэ макъэм гукIодыгIэ пчагъэмэ къахэзьышжыгъэм игушыIэх: «Советскэ цыфхэм анахь юшэшкоу яагъэр ягугъэ мышьыжь, яцыхэ зэрэмийкосацээр ары». Укъызьыхуугъем нахь лъапIэ щыIэп, ар къызыбгурьорэр чыжьэу зыгорэм укъетыгъэу къызыбгээзжыкIэ ары. Орэдым кючIешхо хэль, анахъэу ар зызэхапшIэрэр къиним, хазабым ухэфагъэу гум пэблэгъэ «пщынэ макъэм» зызэхэпхыкIэ ары.

Тхыльэу «Пщынэ макъ» зыфиорэм кыдэхъагъэр аужыре ильэс 25-м Нуриет ытхыгъэр ары, ахэм ащиш рассказыбэ журналхуу «ЗэкIошыгъэм», «Жъошибынэм», «Родничокым» (урысбээкIэ зэдээжыгъэхуу) къыхаутыгъэх. Тхыльыр пычыгъуиттоу гошыгъэ, апэрэр кIэлэцIыкIумэ яджа, юшыIэнэгъэ къыхеххуухэрэм, яеджакIэ, яшэн-зекIуакIэхэм, нытыхэм, нэнжж-тэгэжхэм зерафы-штыхэм ехьылгагь; ятлонэрэр — «Сайхэм ядуний» зыфиорэм анахь цыкIумэ щхэнэу къяжхуплэхэрэм, къялохэрэм афэгъэхыгъэх, кIэкIы дэдэй тээпсыгъэх. Пычыгъуиттои герой шъяланIу, ащ ынэхэмкIэ дунаим тыхэзгэапльэу, уасэ ятэзигъетрэр тхакIор Нуриет, ащ ишыIэнэгъэ щыпэкIэгъигъэр, ыльэгъу-гъэр, зэхишIагъэр, къыхихыгъэр ары.

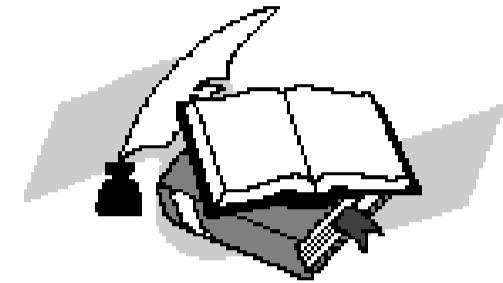
«Узэмисагъэм уфэсэмэгү» зыфиорэ рассказыр тхакIом ицыкIугъом къыщышыгъэхуугъэ-шагь: колхозхэм яльэхъан (1960-рэ ильэсих) яунагъоцIэ адрэмэ афэдэу чыипль Iахх лэжын къаратыгь, гектаритлур уц къытимынэу шуанакIэ улкIэнхрэ пынкIагъэп, ащ пае а мафхэм унэм инэу исир зэкIэ губгъом зэдакIоштыгъэх, зэдээпIэжьыгъэх. Ильэсий зыныбжь пшьэшье цыкIур, янэ къыфимыдами, ятэ фэгъынэе ельэли, пкIэнакIо зыдашагь. Ежь



нахьыжьмэ аужи къинагь, ыпкIагъэр ятэ зеуплъэкүм, уцым чыльэри дыриупкыгъэу къычIэкIыгь. Джащ щегжэжьаагъэу пшьэшье цыкIум къыгурьиагъ: пфэмышшэчтим уфемыжь. Рассказым къихэшы унагъом льтэнэгъэр зыльэпсэ зэгурьожь-зэдэуужь насыпир зэрилтыр, нахьыжь-нахьыкIэ зэфыщтыкIэр, зэфэгумэкIижьынэр, сабыигъом гушуагъоу, тхагъоу хэлтыр, нытыхэм къалфыгъэ-мэ шульэгъоу аратырэр зэрэкочIэ инэри, цыфхэм игашшIе ар зэрэпхырихырэр, кIэгээжьон зэрэфхэхьурэр. Непэ унэгъо зырызмэ алъапсэ пытэжжэп, хабзэу, зэгурьонигъэу арлыр макIэ хуугъэ. Унагъом ыкIуачэ къэтшIыжынэм тыдэлжээн фае, ар зэкIэми алъапсэшь.

Нуриет ирассказхэм апае щыIэнэгъэм къыхихыштыр ешэ, ельэгъу, унаэзтыриу гэдээштыр зэхешьыкIы. «Тхаркъомрэ шьэожьынэр», «Гум пыкIырэр пэкIэжь» зыфиорэр гупшысэ шхъяланIу ахэлтыр гукIэгъу пхэлптынэр, зепханыр ары. ЕджапIэм шынэгъэхэр щызээгъетоты, ау егъэджакIохэм апэрагъэуцион фаер кIэлэцIыкIумэ цыфхыгъэ-зекIокIэ тэрээс ахалхъаныр ары. ТхакIом шошхъуныгъэ пытэхэль: шу зышшIэрэм шу къыфхкIожь, цыфхыгъэ къэбзагъэ зезийхэрэм, идунай къабзэ.

Анахъэу гукIэбзагъэр къызэбэкIырэр цыкIухэр ары, рассказ заулэ афэгъэхыгъэгъигь еджапIэм апэрэу кюшт пшьэшье цыкIуми кIэлэцIыкIуми, ахэр еджэн дунэякIэм зэрежхэрэр, гумэкIыгъом зэрийгхэр, апэрэ лъэбэкью адзыштим зэрээридэхэрэр, чэць мычхыехэр зэрэрахэр («ЕджапIэм апэрэу кюшт», «Дэнэф игхэкI»). Рассказхэу «Чэцым хэкIодэжжыгъэ сабыир», «Тыгъэр икласэп» зыфиорэр къащыгъэлэгъигь аль сабы насыпинчэхэр, зым ятэ-янэ ешьуакIо, адэр ятхамыкIагъэ пае мафэ къес тыхээм къидэтэдже, янэ дэлэпIыэ. ТхакIом къыгъэлэгъигьорэ сабыихэр сурэтим фэдэу нэм къыкIе гээчээцох, ахэм яшыIэнэгъэ ори ухэлажхэрэм фэдэу уафгээгумэкIы, уигукигъу къафхыуущи. Рассказхэр кIэкIых, зы хуу-



Рассказым къыщыгъэльэгъуагь гуфэбэ-ныгъэу, шхъэкIе-лъйтэнгъэу сабы-имрэ тэтэжьынэр азфагу ильыр.

Адыгэ гүшүэлжээ «Чыр цынээз къауфэ» зыфиорэм имэхъанэ урагъэ-гупшысэ рассказхэу «Тхабзэнчэх», «Тарзан къецаа-гээжьэр?», «Хъацаа-икъэшшIуакI» зыфиорэр ахэт унагъохэм, геройхэм язекIакIэ. Адыгэ унагъом ижыкIэ къыщегжэжьаагъэу непэ къызэн-эсигъэм пүнгигъэм мэхъанэшко щыраты. Нытыхэм мышкIэ пшьэдэкIыжышко ахы, щыIэнэгъэмкIэ аш нахь лъапIэрэ нахь къинирэ щыIэп. Мы упчIэр Нуриет итхыгъабэмэ къащцеэты, джэуапыри къащегьоты: унагъом ыкIуачэ осэшко ил, «унагъор хэгээгум ылъапс».

Тхыльэу «Пщынэ макъэм» кыдэхъагъэхэр авторым зэтэриутыгъэх: рассказ, этод, ютэжж, гупшысэ-ютэжж, пшысэ, тхыпхь. Джири зы къыхэдгэхъожьын: прозэ шъуашэм иль усэхэр, ритми рифми ахэлэй, нахьыбэр чыпосым фэгэхьыгъэхэу («Кымэфэ джэгү», «Къесицтос фыжыбзэр», «Тхагъо къымафэр», «Гушло бжыб»). Тхыльым иятIонэрэ пычыгъуо «Сабыйхэм ядуний» зыфиорэм жанрэ зэфэшхъафхэм арьльэу тхыгъэхэр къыщытгъэх, ахэр анахь цыкIухэм ягупшысакIэ, язекIакIэ яхыллажьэх, гушIор, щхэнир лъэшэу къябэкIы.

Мамырыкъо Нуриет цыфхэм, анахъэу кIэлэцIыкIум идунай къызэуихынэм пае ытгъэфедэрэ шыкIэ-амалхэр: портретыр, пейзажыр, зэдэгүшьынэр, къэлэтэнэр, къэтхыхынэр. ТхакIом ыбзэ баи, къуачэхэл, адыгэ цыфхэм ишыIэнэгъэ къылэгъэхэйонном пае лъэкIыбэ ѹекIэл. Къыхэдгэхъэм шылдигъо гушыIэжжэхэу, текстым зыщицкIагъэм щигъэфедхэрэр: «сынэ къезы, сэгү ефэжь», «напцэ ешы шошьызэ, нэр рикIыгь», «гум пыкIырэр пэкIэжь», «жыы зыхэмтыр чыылэп», «ахэмхыгъэрэ къа-мывьфыгъэрэ», «уижь егъалу, уикIэ кIегъэшшIыкIы», «жъэу тэджырэм иофкIакIы». ТхакIом игупшысакIэ зэхэтшIэнэм, образ гээцкIэлэй тхыдигъо гушыIэхъэхэр зэригъэпсырэм, егъэпшэнхэр, метафорэр зэригъэфедэрэм талтылпээн: «Чэцым инэгүрьдээ зэуигъэкIотэу, нэф бзыир къыкIыгь». «НысэкIэ дахэу, гушIопсы нэгоу тыхээм иткIопсхэр унэлупэ чыгылхом шытуу къышызэпшIэтгъэх». «Дэнэф ыни ыпи мэшхы, гушIор къетэхъохы». «Чыги, къэгъагы, уц шхъуантIи, зынэпс мыгъушыгъэ сабыеу, акышишо оцх ткIопсхэр къытешхы». «Джэрпэдхэжжым пчыкIэ машоу зепхуутэ».

Мамырыкъо Нуриет ипрозэ къыхэшы нэфынэр, гукIэбзагъэр, цыф шхъэ-кIэфэнэгъэр, шошхъуныгъэ пытэр, насыпигъэр. Тхыльым гээцэпштхыдэ инхэль, тыкъэзэуцуухъэрэ дунаир, цыфхыгъу иль тегъэлэгъу, ахэм нахь тахегъэ-плыхыэ, уасэу, къуачэу яээр нахь зэхытегъашэ.

**ХЪУАЖЬ Нуриет.**  
Адыгэ факультетым  
икIэлэгъадж.

## Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ 2018-рэ ильэсүм шэкъогъум и 28-м ышыгъэ Указэу N 157-р зытетэу «Адыгэ Республикэм ипсэуплэ-коммунальнэ хызмет, ипромышленнэ ыкчи инэмьиң организациехэр газификации шыгъэнхэмкэ шьольыр программэу 2019 – 2023-рэ ильэсхэм ательятаагъэм ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэ фэшыгъэним фэгъэхыгъ

Урысые Федерацием и Правительствэ 2016-рэ ильэсүм юныгъум и 10-м ышыгъэ Указэу N 903-р зытетэу «Үнэ-коммунальнэ хызметыр, промышленнэ ыкчи нэмьиң организациехэр газификации шыгъэнхэмкэ шьольыр программэхэр къызэрхахыре ыкчи зэрагъецкээр шыкъэм ехыллагъ» зыфиорэм диштэу **унашъо сэшь**:

1. Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ 2018-рэ ильэсүм шэкъогъум и 28-м ышыгъэ Указэу N 157-р зытетэу «Адыгэ Республикэм ипсэуплэ-коммунальнэ хызмет, ипромышленнэ ыкчи инэмьиң организациехэр газификации шыгъэнхэмкэ шьольыр программэхэр

хэмкэ шьольыр программэу 2019 – 2023-рэ ильэсхэм ательятаагъэм ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэгүйгъяяхэр, 2018, N 11) гудзэм диштэу зэхъокыныгъэ гудзэм фэшыгъэнэу.

2. Официальнуу къызыхаутырэ мафэм щегъяягъэу мы Указым куаччэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ Къумпил Мурат**  
къ. Мыекъуапэ,  
шэкъогъум и 30, 2020-рэ ильэс  
N 178

## Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Урысые Федерацием и Генеральнэ прокурор итхыльэу Адыгэ Республикэм и Прокурор Инатээм зэрэуагъахъэрэм ехыллагъэм къызэрдэргъэштэрэ шыкъэм фэгъэхыгъ» зыфиорэм куаччэ имылжъэу льйтэгъэним ехыллагъ

**Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2020-рэ ильэсүм чъэпьюгъум и 28-м ыштагъ**

**А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Урысые Федерацием и Генеральнэ прокурор итхыльэу Адыгэ Республикэм и Прокурор Инатээм зэрэуагъахъэрэм ехыллагъэм къызэрдэргъэштэрэ шыкъэм фэгъэхыгъ» зыфиорэм куаччэ имылжъэу льйтэгъэним ехыллагъ**

Адыгэ Республикэм и Законэу 2015-рэ ильэсүм чъэпьюгъум и 30-м аштагъэу N 460-р зытетэу «Урысые Федерацием и Генеральнэ прокурор итхыльэу Адыгэ Республикэм и Прокурор Инатээм зэрэуагъахъэрэм ехыллагъэм къызэрдэргъэштэрэ шыкъэм фэгъэхыгъ» зыфиорэм куаччэ имылжъэу льйтэгъэним ехыллагъ

гъэхыгъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэгүйгъяяхэр, 2015, N 10) куаччэ имылжъэу льйтэгъэнэу.

**Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куаччэ илэ зыхъурэр**

Официальнуу къызыхаутырэ мафэм щегъяягъэу мы Законым куаччэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ Къумпил Мурат**  
къ. Мыекъуапэ,  
шэкъогъум и 6, 2020-рэ ильэс  
N 385

## Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Физическэ культурэмэрэ спортымрэ яхыллагъ» зыфиорэм ия 5-рэ статья зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

**Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2020-рэ ильэсүм чъэпьюгъум и 28-м ыштагъ**

**А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Физическэ культурэмэрэ спортымрэ яхыллагъ» зыфиорэм ия 5-рэ статья зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ**

Адыгэ Республикэм и Законэу 2008-рэ ильэсүм шэкъогъум и 6-м аштагъэу N 212-р зытетэу «Физическэ культурэмэрэ спортымрэ яхыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэгүйгъяяхэр, 2008, N 11; 2010, N 2; 2011, N 11; 2012, N 6; 2013, N 4, 11; 2015, N 11; 2016, N 4; 2018, N 3, 11; 2019, N 11) ия 5-рэ статья мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) а 1-рэ Iахым я 23-рэ пунктэр хэгъэхъогъэнэу ыкчи ар мыш тетэу къетыгъэнэу:

«2<sup>3</sup>) спорт лъэпкъхэу лъэпкъ нэшанэ зиэхэм хэхъогъэ ягъэшыгъэнэу, спорт лъэпкъхэу лъэпкъ нэшанэ зиэхэмкэ спорт тофхабзэхэр зэрээрхахащ шыкъэр гъэнэфэгъэнэу;»;

2) я 2-рэ Iахым ия 4<sup>1</sup>-рэ пункт мыш тетэу къетыгъэнэу:

«4<sup>1</sup>) еджакъохэм атэгъэпсихъэгъэ шьольыр, урысые, дунэе спорт зэнэкъохухэу Адыгэ Республикэм щыкъохэрэм (гурьт еджакъохэм яспорт лигэхэмэр студенческэ спорт лигэхэмэр къадыхэлхэтигъэ зэнэкъохухэри мыхэм зэрахэтхэу) язэхэшэн хэлэжъэнхэу;».

**Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куаччэ илэ зыхъурэр**

Официальнуу къызыхаутырэ мафэм щегъяягъэу мы Законым куаччэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ Къумпил Мурат**

къ. Мыекъуапэ,  
шэкъогъум и 6, 2020-рэ ильэс  
N 392

## Адыгэ Республикэм Йошынэмрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэ и Министерствэ иуашъу

Сэкъатныгъэ зиэ кэлэцыкъухэм художественнэ творчествэмкэ яя XIII-рэ республике фестивалэу «Шаг навстречу» зыфиорэр зэрээхахащэрэм ехыллагъэ Положением зэхъокыныгъэ фэшыгъэним фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэу «2020 — 2024-рэ ильэсхэм цыфхэм социальнэ һэлэгъэтуу ягъэгъотыгъэнэу» зыфиоу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2019-рэ ильэсүм тыгъэгъазэм и 18-м ышыгъэ унашьоу N 306-р зытетымкэ аухэсигъэр гъэцэкэгъэним тэгъэпсихъяагъэу фестивалым мылькоу пэуухащтыр 2020-рэ ильэсүмкэ Адыгэ Республикэм иреспублике бюджет къыхагъэкынэу.».

2. Къэбар-правовой отделым ипащэу И. С. Шынхахъом:

— мы унашьор Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкэлэо къулыкъухэм яофициальнэ сайт ригъэхъанэу;

— къыхаутыним пае мы унашьор гъээзхэу «Совет Адыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къидэкырэ тедэгъэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэгүйгъяяхэр» зыфиорэм алэкигъэхъанэу.

3. Мы унашьор зэрагъэцакъэрэм гъунэ лъисфынэу спшъе исэлхъажьы.

**Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч**

къ. Мыекъуапэ,  
шэкъогъум и 5, 2020-рэ ильэс  
N 251

## Адыгэ Республикэм мыльку зэфышицы-къэхэмкэ и Комитет иуашъу

Хызметым изехъанкэ фитыныгъэхэр, оперативнэ гъэорышынэмкэ фитыныгъэхэр, предпринимательствэ цыкъумрэ гуртымырэ апыльхэм мылькумкэ фитыныгъэу яхэхэр хэмийтхэу, зымы фэмыгъээзэгъэ къэралыгъо мылькоу яунаеу ыкчи (e) пэльз къыхъэкэ (фэгъэкотэнэгъэ зиэ бэджэндьыпкэлэ) агъэфедэнэу предпринимательствэ цыкъумрэ гуртымырэ апыльхэм, предпринимательствэ цыкъумрэ гуртымырэ апыльхэм зэрадеэхэрэ инфраструктурэ зэхэзьщэхэрэм аратхэрэр ухэсигъэним ехыллагъ

2007-рэ ильэсүм бэдээгъум и 24-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 209-р зытетэу «Предпринимательствэ цыкъумрэ гуртымырэ Урысые Федерацием зыщгъэшьомбугъэним ехыллагъ» зыфиорэм ия 18-рэ статья ия 4-рэ Iахь, Адыгэ Республикэм и Законэу 2009-рэ ильэсүм мэлъильфэгъум и 30-м аштагъэу N 258-р зытетэу «Предпринимательствэ цыкъумрэ гуртымырэ Адыгэ Республикэм зыщгъэшьомбугъэним ехыллагъ» зыфиорэм ия 3-рэ статья ия 3-рэ Iахь адиштэу **унашъо сэшь**:

1. Хызметым изехъанкэ фитыныгъэхэр, оперативнэ гъэорышынэмкэ фитыныгъэхэр, предпринимательствэ цыкъумрэ гуртымырэ апыльхэм мылькумкэ фитыныгъэу яхэхэр хэмийтхэу, зымы фэмыгъээзэгъэ къэралыгъо мылькоу яунаеу ыкчи (e) пэльз къыхъэкэ (фэгъэкотэнэгъэ зиэ бэджэндьыпкэлэ) агъэфедэнэу предпринимательствэ цыкъумрэ гуртымырэ апыльхэм, предпринимательствэ цыкъумрэ гуртымырэ апыльхэм зэрадеэхэрэ инфраструктурэ зэхэзьщэхэрэм аратхэрэр гудзэм диштэу ухэсигъэнэу.

2. Къэралыгъо мылькум игъэорышынэрэ игъэфедэнэ афэгъээзэгъэ отдельм:

1) мы унашьор Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкэлэо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайтэу <http://www.adygheya.ru> зыфиорэм ригъэхъанэу;

2) федеральнэ регистрэм хагъэхъаным ыкчи правовой экспертизэ ашынным апае мы унашьор ик-они-риэар эр официальнэ къызыщаутыгъэм ехыллагъэ къэбархэмэрэ Адыгэ Республикэм и Лышъхъэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации һэлэгъэхъанхэу.

3. Мы унашьор зэрагъэцакъэрэм Адыгэ Республикэм мыльку зэфышицы-къэхэмкэ и Комитет итхаматэ игуадээ С. Р. Хакъунэм гъунэ лъифинэу.

4. Официальнуу къызыхаутырэ мафэм щегъяягъэу мы унашьор куаччэ илэ мэхъу.

**Комитетын итхаматэу И. П. БОЧАРНИКОВА**  
къ. Мыекъуапэ,  
чъэпьюгъум и 23-рэ, 2020-рэ ильэс  
N 300

## Самбо

## Щытхъур Казань кыщахыгъ

Спортымкэ дунэе класс зиэ мастерэу Н. Мадьяровым фэгъэхыгъэ шэжь-зэнэкъоку самбэмкэ кыалэу Казань щытхъур.

Тыгъэгъазэм и 3 — 6-м Урысыем ишьольыр 18-м ябэнэкю 500-м нахыбэ алтыгъум щызэнэкъоку гъэхъя.

— Астрахань, Челябинскэ, Самарэ, Нижегород хэхүхэм, нэмыхыкэхэр теклоныгъэм фэбэнагъэх, — кытиуагъ Адыгэ Республикаем самбэмкэ спорт еджаплээм ишащэу, спортымкэ дунэе класс зиэ мастерэу Делэкъо Адамэ. — Татарстан ныбджэгъуныгъэ дыти. Я XXX-рэ зэнэкъоку Адыгейр зыхэлжъагъэр гъэшэгъонэу зэхашаагъ. Бысымхэр хыакэхэм дэгъо апэгъокыгъяа. Нэрыльэгъу Испытхъяар узынэпащэу агъэпсыгъяа. Татарстан фэгъэхыгъэ къэбархэр кытфалотагъяа.

— 2004 — 2006-рэ ильэсхэм къэхъугъэ кыалэхэр зэнэкъокуум зэрэшьбэнахъяа тигъэгушуагъ, — тизэдэгүчийгъу лье гэгэекуат Адыгэ Республикаем самбэмкэ итренер шхъяаэу Гүэтиж Хыалидэ. — Адыгейим щыщ спортымен анах дэгъухэр арых Казань щыбэнэхъяа.

Мэлгощ Адам, Кобл Рэмэзан, Лыхъурэе



Сурэтын итхэр: Казань зэнэкъоку щытхъур

фагъэшьошагъяа. Хыакъуй Ислыам, кг 71-рэ, яшэнэрэ чытпээр кыдихыгъ.

Тренерхэр Гъомлэшк Алый, Делэкъо Адам, Гүэтиж Хыалид, Джарымэкъо Нурабый, Джарымэкъо Рустам ныбжыкэхэр самбэм фагъасэх.

2021-рэ ильэсэм мэзаем и 2-м Урысыем иныбжыкэхэм язэнэкъоку Ермэлхъаблэ щыкъошт. Апэрэ чытпэхэр кыдэзэхъяаэр дунаим язэлжъуухэм ахэлжъяащтых. Адыгейим ибэнаклохэм Ермэлхъаблэ щызэхашаа зэнэкъокуум зыфагъэхъазыры.

Мурат, Нащ Расул Урысыем изэнэкъокуум ахэлжъяа. Кыблэм изэлжъуухэм самбэмкэ хагъеунэфыкырэ чытпэхэр кытадахыгъяа.

Татарстан щыкъогъэ зэнэкъокуум Адыгейим ибэнаклохэм медали 7 кыщахыгъ. Мэлгощ Адам, кг 49-рэ, Кобл Рэмэзан, кг 53-рэ, Нащ Расул, кг 64-рэ, Дыдыкъ Айтэч, кг 79-рэ, купэу зыхэтхэм апэрэ чытпэхэр кыщахыгъяа.

Лыхъурэе Мурат, кг 49-рэ, Хадашаа Дамир, кг 53-рэ, ятлонэрэ чытпэхэр кытадахыгъяа.

## Футбол

## Рэхъатныгъэ зыими иЭП

Урысые Федерацием футболымкэ изэнэкъоку хэлэжъэрэ командэхэу апшээрэ купым хэтхэм тыгъэгъазэм и 5 — 7-м я 17-рэ ештэгъухэр ялагъяа.

## ЗэйукIэгъухэр

«Локомотив» — «Рубин» — 3:1, «Спартак» — «Тамбов» — 5:1, «Зенит» — «Урал» — 5:1, «Краснодар» — «Ротор» — 5:0, «Ростов» — «Уфа» — 0:1, «Динамо» — «Арсенал» — 1:0, ЦСКА — «Химки» — 2:2, «Шыачэ» — «Ахмат» — 2:0.

## Апэ ишьыштхэр

«Зенит» «Урал» зыдешшэм, Сердар Азмун гьогогуи 3 къэлапчъэм иэгугаор дидзагъ. Дзюбэрэ Сантосрэ зырызэ хыагъэм иэгугаор дадзагъ. С. Азмун Урысыем иешлаклохэм иэпэлэсэнэхъяа кыахаа. «Зенит» хэгъэгум дышшэр кытадихыаенным фэш С. Азмун, А. Дзюбэ ялтыгъяа маклэп.

Дэгъо ыпэкэ щештэрэмэ Никола Влашич аяшц, ау ар гупчэм ит иешлаклохэм ахэтэлтийтэ. ЦСКА-м Федор Чаловын фэдэе иешлакло иэу кытадахыа маклэу зэрэдидзэрэм упчлабэ кытадахыа.

ЦСКА-р «Химки» зылокэ, Влашич я 40-рэ таикикъым хыагъэм иэгугаор дидзагъ. Кухар-

чук я 47-рэ таикикъым пчагъэр зэфэдиз ышыагъ — 1:1. Тильэпкэгъоу Мырзэ Резыуан дахэу ыкы льшэу ЦСКА-м икъэлапчъэ дауи, хыагъэм иэгугаор дидзагъ — 1:2. Я 54-рэ таикикъым ЦСКА-м иешлакло Шкуриным уахтэр кызыгыгъяа. Кытадахыа маклэпчъэм иэгугаор дидзагъ.

Пчагъэм зэхъокынгъэ фашынэу иешлаклохэм уахтэр, амали ялагъ, ау теклоныгъяа зыими кытидихыгъяа.

ЦСКА-м хэгъэгум изэнэкъоку апэрэ чытпээр бэрэ щиыгыгъяа. «Спартак» ашт едгэапшэмэ, мурад хэхыгъэ иэу дышшэм фэбанэ. Аужыре иештэгъухэм янахыаэр Москва е кыалэм пэгүүнгэйоу зэрэштийтхэр кызыгыгъяа. Кытадахыа маклэпчъэм иэгугаор дидзагъ.

«Спартак» дэгъо ыпэкэ щештэн зылъэштийтхэр хэтэр мацэл: Ларсон, Понсе, Соболев, Кокорин, Бакаев, нэмыхыкэхэр. «Спартак» «Тамбов» зыдешшэм, Ларсон ыкы Понсе Тортио, Жиго зэ хыагъэм иэгугаор дидзагъ. Тренер шхъяаэу Тедеско кызыгыгъяа, командэр ишьыштхэр.

«Зенит», «Спартак» ямурадхэр кытидигурэлох. «Ростов», «Краснодар» яешлакло уасэ фэшыгъошоп. Ауж кынэрэ «Уфар» Ростов-на-Дону щешти, 1:0-у теклоныгъэр кытидихыгъ.

Андрис хыагъэм иэгугаор дахэу дидзагъ.

«Краснодар» 5:0-у Волгоград иешлаклохэм аткэлигъ. Ари я 14, 41-рэ таикикъэм, Классон я 85, 90-рэ, Сулеймановым я 43-рэ таикикъэм хыагъэм иэгугаор дадзагъ. «Краснодар» Европэм и Кубок икъыдэхын фэгъэхыгъэ иештэгъухэм ахэлажъэ, ау Урысыем изэнэкъоку чытпээр кытидихыащтыр Тхээм нэмыхыкы ымышшэрэм фэд. Командэр нахь тэубытагъэ хэлэйе иештэгъо. Аужыре таикикъэм икъэлапчъэм иэгугаор кытадахыа дээрэм тегтэгумэки.

Адыгэхэм ятарихъ кыалэу Шыачэ икоманди нахь дэгъо иештэн ылъэштийт. «Динамэр» «Арсенал» 1:0-у теклюи, апэ ишьыштхэр нахь пытуу ахэуциагъ. Кытадахыа маклэпчъэм иэгугаор дээдэдзагъэр Д. Фомин. «Локомотив» «Рубин» теклюагъами, апэ итхэм шлэхэу ахэхъаным фэхъязырэп.

## Зэтэгъапшэх

1. «Зенит» — 35
2. «Спартак» — 35
3. ЦСКА — 33
4. «Динамо» — 30
5. «Ростов» — 29
6. «Локомотив» — 28
7. «Шыачэ» — 27
8. «Ахмат» — 25
9. «Краснодар» — 24
10. «Рубин» — 24
11. «Урал» — 19
12. «Химки» — 19
13. «Арсенал» — 14
14. «Уфа» — 13
15. «Тамбов» — 12
16. «Ротор» — 8.

## Я 18-рэ ештэгъухэр

11.12  
«Химки» — «Арсенал»

12.12  
«Ротор» — «Уфа»  
«Шыачэ» — «Спартак»  
«Зенит» — «Динамо»

13.12  
«Тамбов» — «Рубин»  
«Краснодар» — «Локомотив»  
ЦСКА — «Урал»  
«Ахмат» — «Ротор».

Апэ ишьыштхэр нахь дээдэдзагъэр. Ауди тэубытагъэ хэлэйе иештэгъо. Аужыре таикикъэм икъэлапчъэм иэгугаор кытадахыа дээрэм тегтэгумэки.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурабий.

Зэхэзынгъэр  
ыкы кытадыхыгъэр:

Адыгэ Республикаем лъяпкэ Иофхэмкэ, Икыб къэралхэм ашыпсурэ тильэпкэгъэхъяа аяштэгъэрэ. Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгъэр:  
385000,  
къ. Мыекуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:  
приемнэр:  
52-16-79,

Редакцием авторхэм кытадыхыгъэр А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкэ 5-м эмыхыхэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлхэрэ, шрифтэр 12-м нахь цыкунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъагъэхэр редакцием зэкегъекожыхы.

Зыщаушихъяа тигъэр:

Урысые Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телефонкээтынхэмкэ ыкы зэллыгъыкэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпээгъэрэшлэл, зэраушыхъяа тигъэрэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъяа тигъэр  
ОАО-у  
«Полиграф-ЮГ»,  
385000,  
къ. Мыекуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкэмкэ  
пчагъэр  
4322  
Индексхэр  
П 4326  
П 3816  
Зак. 2299

Хэутын узьшигъэрэхъяа щыт уахтэр Сыхытэр 18.00  
Зыщаушихъяа тигъэрэхъяа щыт уахтэр Сыхытэр 18.00

Редактор  
шхъяа тигъэр  
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяа тигъэр  
игуадзэр  
Мэцлээкъо С. А.

Пшьэдэгъыжъыр зыхыырэ секретарыр  
Тхъаркъохъо А. Н.